

Backstreet Boys en hun fans

Over identificatie en collectiviteitsgevoel

Anne de Rooy
3216748

11 november 2011
Bachelorscriptie muzikwetenschap
Begeleider: dr. Barbara Titus
Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Identificatie.....	7
1.1 Bandleden	7
1.2 Fansites	9
1.3 Concerten.....	12
Hoofdstuk 2 Het collectiviteitsgevoel onder fans	14
2.1 Leeftijd.....	15
2.2 Subcultureel kapitaal en sociale klasse.....	16
Hoofdstuk 3 Conclusie.....	19
Bibliografie	20

Inleiding

Voordat ik aan deze scriptie begon, was ik er al zeker van dat ik onderzoek wilde doen naar *boybands*. Ik was tussen mijn tiende en twaalfde jaar fan van de Backstreet Boys en het leek mij interessant om hier op wetenschappelijk niveau onderzoek naar te doen. Bovendien is er nog geen onderzoek gedaan naar de Backstreet Boys en hun fans. Omdat ik zelf fan was van de *boyband* is het noodzakelijk om een bepaalde afstand te creëren zodat ik mijn onderzoeksobject vanuit verschillende perspectieven kan bekijken.

Een *boyband* is een zanggroep die door een producer of manager samengesteld is. De leden van deze *boyband* worden geselecteerd op hun zang- en danskwaliteiten. In de jaren negentig waren veel *boybands* actief en deze waren vaak zeer populair onder het jonge publiek. Ik heb de Backstreet Boys gekozen als onderwerp van mijn casestudy, omdat deze *boyband* al achttien jaar actief is. De band heeft meer dan 100 miljoen albums wereldwijd verkocht.¹ De band nam in 2001 een korte pauze maar sinds 2005 treden ze weer op en hebben ze weer een aantal albums opgenomen. In 2006 verliet Kevin Richardson de band om meer aandacht te besteden aan zijn gezin. Als ik het tijdens mijn onderzoek heb over de band, bedoel ik de band zoals die in de jaren negentig bekend was, dus met Kevin Richardson er bij. Doordat de band sinds 2005 weer optreedt, zijn de fans uit de jaren negentig vaak weer actief. Hierdoor is het materiaal over deze fans en over de band eenvoudig te vinden. De fans van nu zijn vaak ook de fans van tien jaar geleden, maar er komen ook steeds nieuwe fans bij.

In deze scriptie zal ik vaak het woord fan gebruiken. Fan is een vaag begrip en kan door iedereen te pas en te onpas gebruikt worden. Als ik naar fans van Backstreet Boys verwijs, bedoel ik niet iemand die toevallig een album van de band in de kast heeft staan, maar bedoel ik mensen die meerdere, of alle, albums hebben, naar concerten gaan, merchandise verzamelen en in hun fandom opgaan. Een ander begrip dat vaak aan de orde zal komen is 'idool'. Een idool is een persoon die door anderen verafgoed wordt. Mensen kennen bepaalde betekenissen toe aan deze persoon en verheerlijken hem.²

In deze scriptie zal ik ingaan op een klein aspect uit een hoofdstuk van Lawrence Grossberg. Het hoofdstuk 'Is There a Fan in the House?: The Affective Sensibility of Fandom' van cultuurtheoreticus Lawrence Grossberg uit het boek *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media* van Lisa E. Lewis (ed.) gaat over fans en wat het is om fan te zijn. Volgens Grossberg zijn bepaalde aspecten zoals familie, werk, vrienden, en cultuur belangrijk in het leven (van fans) en deze aspecten komen terug op een *mattering map*.³ Grossberg zegt over *mattering maps*:

¹ <http://backstreetboys.com/bio/> (27 oktober 2011)

² Marcel Cobussen, Ruud Welten, "Frank Sinatra, Michael Jackson: De Magie van het Idool" in Marcel Cobussen en Ruud Welten, *Dionysos Danst Weer: Essays over Hedendaagse Muziekbeleving* (Kampen: Kok Agora, 2006), pp. 39

³ Lawrence Grossberg, "Is There a Fan in the House?: The Affective Sensibility of Fandom" in Lisa A. Lewis (ed.), *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media* (London: Routledge, 1992), pp. 50-65

‘They are the places at which we can construct our own identity as something to be invested in, as something that matters.

What makes it an acceptable and, for its fans, absolutely necessary investment – is simply the fact that it matters.’⁴

Een *mattering map* is voor te stellen als een soort plattegrond met steden en deze steden staan voor personen, objecten, cultuuruitingen en plekken die belangrijk zijn voor de bezitter van de plattegrond. De ene stad is groter en belangrijker dan de ander en er kunnen ook steeds nieuwe steden bij komen; het is een dynamisch geheel. Deze plattegrond is echter niet tastbaar en de bezitter ervan is zich niet bewust van zijn bezitting. Een *mattering map* is een concept dat bedacht is door Lawrence Grossberg die hiermee aan wil geven hoe de verschillende aspecten in iemands leven ten opzichte van elkaar staan. Grossberg verwoordt dit als volgt:

‘These mattering maps are like investment portfolios: there are not only different and changing investments, but different forms, as well as different intensities or degrees of investment.

They tell us how to use and how to generate energy, how to navigate our way into and through various moods, and how to live within emotional en ideological histories.’⁵

Het is belangrijk dat duidelijk is dat deze *mattering maps* niet tastbaar zijn en dat mensen zich meestal niet bewust zijn van het hebben van deze map. Mensen maken onbewust gebruik van de plattegrond van hun leven, maar deze *mattering maps* hebben wel invloed op identificatie met andere mensen en hun collectiviteitsgevoel.

Omdat het idool van een fan ook het idool van vele andere fans is, hebben zij op dit punt een overeenkomst op hun *mattering map*. Daarnaast is het mogelijk dat zij nog meer overeenkomsten op hun *mattering map* hebben. In zijn hoofdstuk gaat Grossberg alleen in op de *mattering maps* van afzonderlijke individuen en wat deze *mattering maps* voor hen betekenen. Ik ben echter van mening dat er ook gekeken kan worden naar wat er gebeurt als mensen overeenkomsten hebben op hun *mattering maps*. Doordat mensen overeenkomsten met elkaar hebben en dezelfde aspecten in het leven belangrijk vinden, ontwikkelen ze een gevoel van collectiviteit. Hier gaat Grossberg niet op in en dit wil ik in deze scriptie als aanvulling geven op zijn theorie.

Ik vraag me in deze scriptie af hoe een collectiviteitsgevoel tot stand komt. Het tot stand komen van een gevoel van collectiviteit heeft te maken met veel verschillende aspecten zoals geslacht, leeftijd en sociale klasse. Daarnaast denk ik dat muziek een sterke rol kan spelen bij het tot stand komen van een collectiviteitsgevoel bij een groep fans. Dat er een gevoel van collectiviteit onder fans zal zijn, lijkt mij evident, omdat ze allen hetzelfde idool hebben. Doordat de fans bepaalde overeenkomsten met elkaar hebben, groeit er een saamhorigheidsgevoel tussen hen.

⁴ Grossberg, ‘Is There a Fan in the House?’, pp. 57, 61

⁵ Grossberg, ‘Is There a Fan in the House?’, pp. 57

Hoe dit collectiviteitsgevoel echter ontstaat en hoe dit samenhangt met *mattering maps* wil ik onderzoeken. Mijn hoofdvraag zal daarom zijn: *In hoeverre leiden verschillen en overeenkomsten in een mattering map tot collectiviteit tussen fans van de Backstreet Boys?*

Het tot stand komen van een *mattering map* zal naar mijn idee veel te maken hebben met identificatie. Doordat iemand zich identificeert met een bekend persoon, wordt deze persoon een idool en hierdoor komt het idool terecht op de *mattering map*. Daarom zal ik in hoofdstuk 1 uitleggen hoe identificatie plaatsvindt bij fans van de Backstreet Boys. Dit zal ik doen aan de hand van een artikel van Cobussen en Welten waarin zij twee soorten van identificatie onderscheiden, namelijk erotische en sociale identificatie. Identificatie en een collectiviteitsgevoel komen tot stand doordat de fans van de Backstreet Boys zich identificeren met de band door middel van sociale en erotische identificatie. De fans onderling identificeren zich met elkaar doordat ze merken dat ze overeenkomsten met elkaar hebben. Ze zien kenmerken van zichzelf terug in andere fans en hierdoor raken ze verbonden met elkaar. Het collectiviteitsgevoel komt tot stand doordat de fans overeenkomsten op hun *mattering map* hebben. Dit collectiviteitsgevoel ontstaat op hetzelfde moment als identificatie, omdat fans door identificatie een gevoel van collectiviteit krijgen en door collectiviteit mensen zich met elkaar kunnen identificeren. Er is een constante wisselwerking tussen identificatie en collectiviteit.

Naast het uitleggen van identificatie zal ik in het eerste hoofdstuk de verschillen tussen de boybandleiden beschrijven en uitleggen wat deze verschillen voor invloed hebben op de verschillen tussen fans. Hebben de bandleden ieder hun eigen fans en verschillen deze fans sterk van elkaar? In het tweede hoofdstuk zal ik vervolgens ingaan op de collectiviteit die deze fans voelen. De fans hebben verschillende achtergronden en verschillende leeftijden en lijken dit tijdens een concert niet belangrijk te vinden. Door de belangrijke overeenkomst op hun *mattering map* in de vorm van hun idool, verdwijnen de verschillen tussen de fans naar de achtergrond. Sarah Thornton bespreekt in haar artikel ‘Understanding Hipness: ‘Subcultural Capital’ as Feminist Tool’ het subcultureel kapitaal dat niet afhankelijk is van sociale klasse zoals het cultureel kapitaal van Bourdieu. Door subcultureel kapitaal kunnen mensen kennis opdoen over een bepaalde subcultuur en hierdoor een identiteit vormen en zich met anderen identificeren.⁶ In hoofdstuk twee zal ik de term subcultureel kapitaal verder uitleggen. Met behulp van de theorie van Tia DeNora wil ik de leeftijdsverschillen van de fans verklaren. De fans die in de jaren negentig tussen de tien en veertien waren en nu tussen de twintig en dertig jaar oud zijn, worden door de muziek herinnerd aan vroegere tijden, iets wat verduidelijkt wordt door de theorie van Tia DeNora over muziek en herinnering.⁷

⁶ Sarah Thornton, “Understanding Hipness: ‘Subcultural Capital’ as Feminist Tool” in Andy Bennet, Barry Shank, Jason Toynbee (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006), pp. 100

⁷ Tia DeNora, ‘Music and Self-identity’ in Andy Bennet, Barry Shank, Jason Toynbee (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006), pp. 144

In deze scriptie zal ik de hoofdvraag *in hoeverre leiden de verschillen en overeenkomsten in een mattering map tot een gevoel van collectiviteit tussen fans van de Backstreet Boys* beantwoorden door middel van een casestudy. Deze casestudy zal bestaan uit het bestuderen van de fans van de Backstreet Boys. Om een beeld te krijgen van de fans van de Backstreet Boys, zal ik verschillende fansites bestuderen en kijken wie deze sites bezoeken en wat er op deze sites geplaatst wordt. Daarnaast zal ik opnames van concerten en interviews bekijken. Op YouTube kunnen allerlei reacties gegeven worden op filmpjes die geplaatst zijn en daarom zal ik ook deze reacties betrekken in het onderzoek. Op Facebook, een sociale netwerksite, zijn de Backstreet Boys erg actief en hebben een grote schare fans op deze site. Hier is ook uit af te leiden wat voor mensen de fans zijn, hoe ze met elkaar omgaan en wat hen verbindt. Een gevoel van collectiviteit bij fans van de Backstreet Boys kan bij fans van andere artiesten op dezelfde manier tot stand komen. Dit onderzoek zal dus inzicht geven in het collectiviteitsgevoel van fans van de Backstreet Boys, maar ook van fans van andere artiesten.

Hoofdstuk 1 Identificatie

De Backstreet Boys hebben een groot aantal fans en deze fans zijn zeer actief op fansites en Facebook. Eerder is al genoemd dat de Backstreet Boys een boyband zijn die samengesteld is door een manager. De bandleden zijn zeer verschillend van uiterlijk en karakter en hebben als overeenkomst dat ze goed kunnen zingen en dansen. Omdat de bandleden zo verschillend zijn, verwacht ik dat de fans ook heel verschillend zijn. De band in zijn geheel heeft veel fans, maar ieder bandlid heeft ook zijn eigen fans. Mede doordat de zangers geprobeerd hebben een solocarrière op te bouwen, hebben ze een eigen fanbase opgebouwd. Ieder bandlid heeft dan ook weer eigen fansites. Dit wordt bevestigd door bandlid Howie Dorough: 'We've built up enough of a rapport that fans have gotten to know us as a group. At the same time, they've always wanted to know us individually.'⁸ Doordat fans ieder een eigen favoriet hebben, kunnen ze hier met andere fans over praten en discussiëren; waarom is hun favoriet zo leuk? In dit hoofdstuk zal ik de verschillende boybandleden bespreken en ook de daarbij behorende fans. De fans zullen zich met de zangers kunnen identificeren en daarom zal ik de identificatie tussen fans en hun idool analyseren aan de hand van een theorie van Cobussen en Welten. Zij maken een onderscheid tussen sociale en erotische identificatie. Sociale identificatie betekent dat de fan zijn idool als voorbeeld ziet; de fan wil net zo succesvol zijn als zijn idool. Erotische identificatie vindt plaats als de fan verliefd wordt op het idool, de fan ziet het idool dan als ideale partner. Bij fans van de Backstreet Boys zal voornamelijk erotische identificatie aan de orde zijn, omdat hierbij het sekseverschil erg belangrijk is. De fans zijn namelijk bijna allemaal vrouwen en de bandleden zijn mannen. In de komende paragrafen zal ik aangeven op welke manier er sprake is van identificatie door de fans. Hierdoor probeer ik een antwoord te vinden op de vraag in hoeverre verschillen en overeenkomsten in een *mattering map* leiden tot een gevoel van collectiviteit tussen fans van de Backstreet Boys.

1.1 Bandleden

De leden van de Backstreet Boys zijn allemaal zeer verschillende karakters, maar zijn niet allemaal zo sterk van elkaar te onderscheiden als verwacht zou kunnen worden. In dezelfde periode als de succesjaren van de Backstreet Boys, waren de Spice Girls actief. Deze meidengroep bevatte net zo veel verschillende karakters als de Backstreet Boys. Bij de Spice Girls werd dit echter nog uitvoeriger naar voren gebracht, doordat ieder bandlid een bijnaam had die haar karakter typeerde. Bij de Spice Girls speelt erotische identificatie een veel minder grote rol dan bij de Backstreet Boys. Beide bands hebben overwegend vrouwelijke fans en bij de Spice Girls speelt sociale identificatie een belangrijke rol. Fans van de Spice Girls willen zijn zoals zij, terwijl fans van de Backstreet Boys een partner willen die lijkt één van de zangers. Bij de Backstreet Boys komen de verschillende karakters minder prominent naar voren dan

⁸ <http://www.howied.com/bio> (27 oktober 2011)

bij de Spice Girls. De oudste zanger van de Backstreet Boys, Kevin Richardson heeft in 2006 de band verlaten maar was een belangrijke kracht binnen de band. Omdat hij de oudste van de band was, gold hij als een soort vaderfiguur voor zijn medebandleden. Daarnaast heeft hij een lage stem, wat een volwassen geluid met zich meedraagt. Deze lage stem is goed te herkennen in alle liedjes, omdat de andere bandleden wat hoger zingen.

Brian Littrell (B-Rock) is zeer gelovig en citeert dan ook in elk cd-boekje een psalm. Hij heeft een hoge stem en heeft vaak de leadzang in de liedjes. Verder is hij getrouwd en heeft hij een zoontje. Doordat hij zijn geloof zo duidelijk uitdraagt, kan hij als rolmodel dienen voor andere gelovigen. In dit geval zal sociale identificatie een grotere rol spelen dan erotische identificatie.

Alexander McLean (AJ) kan getypeerd worden als een 'badboy'. Hij heeft te kampen gehad met zware alcohol- en drugsverslavingen en is hier weer bovenop gekomen. Hierdoor kan hij als rolmodel dienen voor mensen die hetzelfde hebben meegemaakt. De vraag kan echter gesteld worden of mensen die dit meegemaakt hebben ook naar zijn muziek zullen luisteren. Hij is te herkennen aan zijn vele sieraden en tatoeages. Hij heeft een rauwe en zeer herkenbare stem die vaak solostukken heeft in liedjes. Op de eerste twee albums werd hij nog wel eens ingezet als rapper, maar dat gebeurt op de recentere albums niet meer.

Howie Dorough (Howie D.) lijkt een gevoelige jongen. Hij heeft een zachte, lieflijke stem die niet zo rauw is als die van AJ. Hij zingt echter niet vaak solo tijdens nummers zoals Brian en AJ dat wel doen. De zangers zingen vaak om de beurt coupletten, dus hij zingt wel solo, maar dit is niet zo prominent aanwezig als de solo's van de andere bandleden. Hij is moeilijk te typeren, omdat er niet echt iets opvallends aan hem is. Hierdoor zou hij getypeerd kunnen worden als de boy-next-door. Alle bandleden proberen tijdens concerten contact te maken met het publiek, maar Howie doet dit het opvallendst door te zwaaien, te knipogen en te wijzen naar fans. Hierdoor krijgen de fans het gevoel dat hij speciaal voor hen staat te zingen en dat ze een band met hem opgebouwd hebben.

Nick Carter is de jongste van de band en 'speelt' daarom ook een beetje het ondeugende jongetje; hij is een beetje een kwajongen. Hij was pas 18 jaar oud toen de band op zijn hoogtepunt was, en dit was ook te horen aan zijn stem. Die klinkt nog als een jongensstem. Deze stem is erg herkenbaar en hij zingt dan ook vaak solo. Op het album Millennium heeft hij zelfs een eigen liedje: 'I Need You Tonight'. Dit hebben de andere bandleden niet. Doordat hij de jongste van de band is, kan hij ook fans hebben die erg jong zijn. Door het kleinere leeftijdsverschil en zijn jeugdige karakter lijkt hij het meest bereikbaar voor de jonge fans. Door deze bereikbaarheid kan erotische identificatie mogelijk sneller plaatsvinden.

De verscheidenheid aan karakters komt in de videoclippen duidelijk naar voren in de vorm van kleding. In de videoclippen hebben de bandleden vaak ongeveer hetzelfde aan, maar dan ieder in een andere kleur (zie hiervoor de clip van 'All I Have to Give' uit 1997). Op de momenten dat de zangers solo zingen, hebben ze ook allemaal iets anders aan. Op de momenten dat ze synchroon dansen, dragen ze witte

pakken met ieder een andere kleur overhemd eronder.⁹ Door het synchroon dansen en de gelijkenis tussen hun kleding, vormen ze duidelijk een groep. Binnen deze groep heeft ieder zijn eigen identiteit, wat duidelijk wordt gemaakt door de verschillende overhemden.

Erotische identificatie zal sterk plaatsvinden bij de videoclip van 'Quit Playing Games With My Heart'. Er zijn flink wat ontblote bovenlichamen te zien en aan het eind van de clip wordt er veelvuldig met water gespreid. Het gevoelige liedje krijgt zo een heel andere lading. Een reactie op deze video op YouTube illustreert dit treffend: 'When you watch this you think "okay they are innocent singing about love awww such lovely boys;)" but when the rain and the tops come off and they are showing abs your like ':O HOT DAMN! They ain't innocent no more!'.¹⁰ De Backstreet Boys spelen dus telkens een soort dubbelrol van de onschuldige, gevoelige zanger en ideale schoonzoon tegenover de sexy artiest. Het contrast tussen liedjes als 'I'll Never Break Your Heart' en 'Get Down' illustreert dit.

1.2 Fansites

De website backstreetheaven.com is een fansite gemaakt door Nederlandse fans van de Backstreet Boys. Op deze site kunnen fans verhalen publiceren die gebaseerd zijn op songteksten van de band. Op 1 november 2011 heeft de site 2034 leden en hiervan hebben 45 leden in totaal 120 verhalen gepubliceerd. Dit ledenaantal groeit gestaag. Twee dagen later was het ledenaantal gegroeid tot 2046 leden. Dit geeft aan dat de fansite redelijk populair is. De verhalen kunnen gelezen worden zonder dat de lezer lid hoeft te zijn van de site, dus de bezoekersaantallen zullen aanzienlijk hoger liggen dan het aantal leden. Omdat op deze site profielen van schrijfsters te zien zijn en ik daardoor goed kan zien wat voor fans dit zijn, zal ik in dit hoofdstuk de nadruk leggen op deze fansite.

De leden van backstreetheaven.com zijn afkomstig uit de hele wereld, zoals de Verenigde Staten, Nederland en de Filipijnen. Dit is mogelijk omdat de voertaal op de site Engels is. In hun profielen laten de fans naar voren komen dat ze van schrijven houden en hun verhalen over hun idolen graag met anderen willen delen. Dit is een reden om verhalen te publiceren op de fansite. Duidelijk is dat de verhalen op fantasie gebaseerd zijn. Een verhaal van een van de schrijfsters, Tiffanie (nickname *howiesredhead*), gaat over ene Macie die versierd wordt door Brian.¹¹ Dit zal waarschijnlijk niet op de waarheid berusten, omdat Brian al jaren getrouwd en bovendien streng gelovig is. De verhalen gaan voornamelijk over romantiek tussen de fan en een bandlid, tussen een fictief persoon en een bandlid, of zelfs tussen de bandleden zelf. Ook gaan de verhalen vaak over de kinderen van de bandleden die allemaal avonturen met elkaar beleven. Het opmerkelijke aan deze verhalen is dat er verhalen worden geschreven over personen die wel echt bestaan, maar die de schrijvers niet kennen. De schrijvers kennen aan de hoofdpersonen in hun verhalen

⁹ <http://youtu.be/pj6FCKm8dhM>, Backstreet Boys, 'All I Have To Give' (3 november 2011)

¹⁰ <http://youtu.be/Ug88HO2mg44>, Backstreet Boys, 'Quit Playing Games' (2 november 2011)

¹¹ <http://backstreetheaven.com/viewstory.php?sid=137&textsize=0&chapter=2> (3 november 2011)

fictieve karaktertrekken toe. Het ingewikkelde is dat er fans zijn die de fictieve verhalen over mensen die ze niet kennen zo leuk vinden dat ze een verliefdheid voor deze persoon ontwikkelen. Fan Rachel verklaart op de site over het verhaal 'You can let go' van 'Arok': 'AJ is just the sweetest guy ever!! I think I'm developing a crush on him!'¹² Ze ontwikkelt een verliefdheid voor een fictief karakter dat gebaseerd is op een echt persoon die ze niet kent. Voor deze fans kan het fijn zijn om even aan de werkelijkheid te ontsnappen door deze verhalen te schrijven en zich te verplaatsen in een droomwereld. Kimberly (profielnaam: cartersbitch) schrijft op de site het volgende: 'And I've been adoring Nick since 1998 and I know I can't ever be with him so I just write about it.'¹³ Cobussen en Welten noemen deze vorm van escapisme niet-identificatie: 'Zoekt men in het dagelijks leven zijn eigen identiteit in het werk en de omgang met anderen, in de niet-identificatie wil men zijn identiteit juist vergeten.'¹⁴ Door even in een fantasiewereld te leven door het schrijven van verhalen, vergeet Kimberly haar eigen identiteit. In haar verhaal zijn Kimberly en Nick al jarenlang beste vrienden en dit groeit uit tot een romance. In haar verhaal komen huiselijk geweld, verkrachting, maar ook vriendschap en liefde voor. Of dit ook in haar echte leven is gebeurd, is moeilijk te achterhalen, omdat Kimberly niets verteld over wat haar geïnspireerd heeft voor dit verhaal. Het zou wel waarschijnlijk zijn dat ze delen uit haar eigen leven gebruikt in haar verhaal over Nick Carter.

Fans van de Backstreet Boys lijken overwegend vrouwen te zijn. De profielen op de fansites backstreetheaven.com en backstreetparadise.com zijn uitsluitend van vrouwen. De profielen zouden fictief kunnen zijn en het zouden ook mannen kunnen zijn die deze verhalen schrijven, maar daar ben ik niet vanuit gegaan. Op Facebook zijn er echter ook mannen die zeggen de Backstreet Boys leuk te vinden. Het actief beleven en in de praktijk brengen van fandom wordt echter alleen door vrouwen gedaan. De reden waarom de verhalensite bestaat uit alleen maar vrouwen is waarschijnlijk dat vrouwen op een heel andere manier betekenis geven aan het fandom dan mannen. Allereerst proberen vrouwen het idool te begrijpen en ook de liedteksten en muziek op hun eigen manier te interpreteren. Henry Jenkins zegt hierover: 'many women find it necessary to go beyond the narrative information while most men do not...'¹⁵ Ten tweede worden de liedjes van de Backstreet Boys verteld vanuit een mannelijk perspectief. Hierdoor moeten vrouwen een soort vertaalslag maken om zich te kunnen identificeren met de bandleden. Jenkins zegt:

'The ready-made characters of popular culture provide these women with a set of common references that can help to facilitate discussions of their similar experiences and feelings with others with whom they may never have enjoyed face-to-face contact.'¹⁶

¹² <http://backstreetheaven.com/reviews.php?type=ST&item=27> (3 november 2011)

¹³ <http://backstreetheaven.com/viewuser.php?uid=191> (10 november 2011)

¹⁴ Cobussen & Ruud Welten, 'De Magie van het Idool', pp. 39

¹⁵ Henry Jenkins, *Fans, Bloggers, and Gamers: Exploring Participatory Culture*, (New York: New York University Press, 2006), pp. 44

¹⁶ Jenkins, 'Fans, Bloggers, and Gamers', pp. 44

Door fansites als backstreetheaven.com kunnen vrouwen dus hun eigen verhaal publiceren en hier met andere vrouwen over praten en hun mening geven.

Naar aanleiding van het grote aantal verhalen dat geschreven is over een bandlid, kan Nick Carter het populairste bandlid genoemd worden. Over hem zijn 55 verhalen geschreven, terwijl aan Howie D. maar 3 verhalen zijn gewijd. Er zijn uiteraard ook verhalen die over de band in zijn geheel gaan. De onderwerpen van de verhalen zijn uiteenlopend, maar de hoofdpersonages zijn altijd de Backstreet Boys. Er zijn verhalen die gaan over dingen die de bandleden of hun kinderen meemaken in het dagelijks leven, maar er zijn ook verhalen die gaan over de fantasie van de auteurs om de bandleden te ontmoeten en wat er dan zou kunnen gebeuren. Door het schrijven van deze verhalen geven de fans betekenis aan hun idool. Ze kennen hen karaktertrekken toe die ze waarschijnlijk helemaal niet hebben en de bandleden en hun familie krijgen een nieuwe identiteit in de verhalen van de fans. In hun artikel bevestigen Cobussen en Welten deze observatie:

De term 'idool' duidt op de voorstelling die bij de massa heerst. Dit verklaart het feit dat het eenvoudig mogelijk is een persoon eigenschappen of talenten toe te schrijven die hij misschien helemaal niet heeft.¹⁷

Uit het voorgaande blijkt dat fans graag hun ervaringen met andere fans willen delen. De website backstreet.net is een soort verzamelsite met alles over de Backstreet Boys. Zowel foto's als nieuwtjes en recensies staan hier op. Fans kunnen hun meningen geven over albums en hun ervaringen tijdens concerten en ontmoetingen met de band delen met andere fans. Wat de fans met elkaar delen zijn dus niet alleen fantasieën, maar ook hun mening over albums of concerten.

Na het uitvoerig bekijken van profielen van fans op fansites, kan geconcludeerd worden dat de fans op dit moment ongeveer tussen de 18 en 28 jaar oud zijn. De leeftijden van de fans liggen dus sterk uit elkaar. De fans van 18 zullen waarschijnlijk pas fan zijn geworden na de succesperiode in de jaren negentig, terwijl de ouderen al fan zijn vanaf het begin van de band. Ze zijn allemaal vrouw en hebben meestal een favoriet bandlid. De achtergronden van de fans verschillen in hun land van herkomst (Nederland, Verenigde Staten, Filipijnen) en hun dagelijkse bezigheden. Velen zijn studenten, maar er zijn ook moeders, huisvrouwen en middelbare-schooldocenten bij. Dit laat zien dat de fans onderling erg van elkaar verschillen.

De fans die in de jaren negentig al fan werden van de band, zijn in de loop der jaren met de band meegegroeid. Ook de bandleden zijn ouder geworden, maar is hun muziek ook met hen meegegroeid of is hun muziek hetzelfde gebleven als in de jaren negentig? Veel liedjes lijken op elkaar. De ballad is een belangrijk middel om de fans zich te laten identificeren met de zangers. In de ballads zingen de bandleden over hun geliefden en geven ze de fans de kans zich met hen te identificeren en hen te zien als de ideale partner. Vanaf het derde album zijn de badleden vaker gaan meeschrijven

¹⁷ Cobussen & Welten, 'De Magie van het Idool', pp. 46

aan liedjes en worden deze liedjes persoonlijker. De albums bestaan uit een afwisseling van ballads en uptemponummers. In de langzame liedjes kunnen ze zich profileren als gevoelige jongens, terwijl de uptemponummers goed zijn om hun stoere imago te uiten. In de loop der jaren zijn de uptemponummers meer de rock- en R&B-kant op gegaan. In de jaren negentig was dit iets meer dance, met drumcomputers en synthesizers, maar tegenwoordig komen gitaar, bas en drum wat vaker voor en klinkt het wat steviger en volwassener. Toch klinkt het nog steeds als de Backstreet Boys, waarschijnlijk omdat hun stemmen zo herkenbaar zijn en omdat ze steeds met dezelfde producer (Max Martin) werken. De teksten gaan overwegend over liefde, maar ook over het verliezen van een geliefde (Show Me The Meaning Of Being Lonely) of het hebben van plezier met vrienden. Dit is door de jaren heen niet veranderd. Hierdoor weten de fans wel wat ze van hun idool kunnen verwachten.

1.3 Concerten

Het feit dat de fans ieder een favoriet bandlid hebben, blijkt naast dat er fansites voor ieder bandlid zijn ook uit de opnames van concerten. Als een zanger solo zingt, wordt er even wat harder gekrijsd om hem aan te moedigen. Tijdens de concerten zijn er verscheidene momenten dat de band het publiek laat meezingen. Omdat er zo veel wordt meegezongen door het publiek, wordt er een gevoel van eenheid gecreëerd. Deze eenheid geldt als eenheid tussen het publiek en de band, ze zingen hetzelfde dus ze zijn ook even hetzelfde. De eenheid zorgt ook voor een collectief gevoel tussen de toeschouwers. Ze kennen allemaal de tekst van de liedjes en zingen met elkaar met hun favoriete band mee. Mensen gaan naar de concerten om zich even niet in te houden en zichzelf te verliezen in het evenement. Omdat het publiek er voor deze artiest is en er geen mensen zijn die er niet echt willen zijn (de tickets zijn prijzig), kunnen ze zich laten gaan. Er is niemand die vindt dat hun gedrag raar is, want de omstanders begrijpen het; het publiek heeft hetzelfde collectieve gevoel. Cobussen en Welten zeggen over deze eenheid van het publiek: 'Tijdens het popconcert worden individuen tot massa: ze gedragen zich als één groot beest.'¹⁸

Tijdens concerten en opnames van televisieprogramma's is te zien dat fans hun idool willen aanraken. Ze proberen zo dicht mogelijk bij hun idool te komen. Dit is goed te zien op een opname van een concert in Boston, als de band van achter uit het stadion door het publiek naar het podium loopt, is duidelijk te zien dat het publiek met de band mee loopt om op die manier maar zo dicht mogelijk bij hen te komen.¹⁹ Bij televisieopnames van de George Lopez Show is te zien dat fans proberen hun idolen aan te raken door hun handen uit te steken.²⁰ Volgens Cobussen en Welten is 'het lichaam van het idool het ideaalbeeld van het volmaakte lichaam, het lichaam dat uitnodigt tot identificatie en erotiek. De hoogste, bijna extatische handeling die de massa is gegeven, is dan ook het aanraken van het lichaam van de artiest. Het

¹⁸ Cobussen & Welten, 'De Magie van het Idool', pp. 51

¹⁹ <http://youtu.be/5kZKNGCB9hg>, Backstreet Boys en New Kids on the Block in Fenway Park (1 november 2011)

²⁰ <http://youtu.be/VGv1rCEHuoc>, Backstreet Boys in George Lopez Show (1 november 2011)

aanraken van het lichaam van het popidool door de fan doorbreekt hun verschil. Daarmee wordt ook het verschil tussen de artiest en het idool opgeheven.’²¹ Dit verklaart waarom men zo dicht mogelijk bij de artiest wil zijn en waarom zij hun handen uitsteken om hem aan te kunnen raken.

In dit hoofdstuk is naar voren gekomen wie de fans van de Backstreet Boys zijn en hoe zij zich kunnen identificeren met de bandleden. In het volgende hoofdstuk zal ik ingaan op de vraag waarom deze fans zijn zich met elkaar verbonden voelen, door aandacht te besteden aan de aspecten leeftijd en sociale klasse en theorieën van onder andere Tia DeNora en Sarah Thornton te gebruiken.

²¹ Cobussen & Welten, ‘De Magie van het Idool’, pp. 47

Hoofdstuk 2 Het collectiviteitsgevoel onder fans

In het vorige hoofdstuk is gebleken dat de Backstreet Boys veel verschillende fans hebben. Dit komt onder andere doordat de bandleden zelf erg verschillend zijn. Eerder is al naar voren gekomen dat boybands door managers of producers samengestelde zanggroepen zijn. Deze managers hebben de bandleden gecast op zang- en danskwaliteiten, maar ook op hun onderlinge verscheidenheid. Hierdoor proberen ze een breed publiek aan te spreken. De fans van de Backstreet Boys zijn tussen de 18 en 28 jaar oud, hebben verschillende sociale achtergronden en zijn meestal van het vrouwelijk geslacht. In dit hoofdstuk zal ik uitleggen hoe het komt dat deze verschillende fans toch een gevoel van collectiviteit ontwikkelen door gebruik te maken van hoofdstukken ‘Music and Self-identity’ van Tia DeNora en ‘Understanding Hipness: ‘Subcultural Capital’ as a Feminist Tool’ van Sarah Thornton uit het boek *The Popular Music Studies Reader* van Andy Bennet, Barry Shank en Jason Toynbee (eds.). Zo probeer ik een antwoord te vinden op de vraag in hoeverre verschillen en overeenkomsten in een *mattering map* leiden tot een gevoel van collectiviteit tussen fans van de Backstreet Boys. Daarom zal ik ook in dit hoofdstuk aandacht besteden aan *mattering maps* van Lawrence Grossberg, omdat hier de verschillen tussen fans door verschillen op hun *mattering maps* aan de orde komen.

DeNora stelt dat muziek een middel is om een identiteit te creëren en op latere leeftijd kan een persoon door middel van herinneringen terug gaan naar die identiteit.²² Dit fenomeen over herinnering en identiteit zal ik in dit hoofdstuk verder uitleggen onder het kopje ‘leeftijd’. In haar hoofdstuk gebruikt Thornton de term subcultureel kapitaal als afgeleide van cultureel kapitaal van Pierre Bourdieu voor de kennis die men opdoet binnen een bepaalde subcultuur. Cultureel kapitaal is kennis die iemand heeft opgedaan over kunst en cultuur. Iemand met veel cultureel kapitaal heeft veel kennis over een cultuur en heeft bijvoorbeeld veel kunst aan de muur hangen of weet alles van een bepaalde muziekstroming.²³ Cultureel kapitaal bestaat vanuit Thorntons oogpunt nog wel, maar subcultureel kapitaal is een soort onderdeel geworden van cultureel kapitaal, doordat het op een kleiner niveau binnen de cultuur plaatsvindt. Door subcultureel kapitaal op te doen over een bepaalde subcultuur, kan men bij deze subcultuur gaan horen en een status opbouwen. Thornton zegt hierover: ‘Subcultural capital confers status on its owner in the eyes of the relevant beholder.’²⁴ Dit zou betekenen dat het gevoel van collectiviteit dat de fans ervaren, tot stand zal komen doordat de fans het bijwonen van een concert allen ervaren als het belangrijkste op dat moment in hun leven. De Backstreet Boys zijn dan het belangrijkste onderdeel van hun *mattering map*. Doordat zij dit belangrijke moment met elkaar beleven, komen ze dichterbij elkaar. Op opnames van concerten zoals in 2001 in Los Angeles, is te zien dat tijdens het nummer ‘Shape Of My Heart’ armen om elkaar heen geslagen worden en het publiek zich samen één voelt. In het

²² DeNora, ‘Music and Self-identity’, pp. 141

²³ Thornton, ‘Understanding Hipness’, pp. 99

²⁴ Thornton, ‘Understanding Hipness’, pp. 100

hoofdstuk 'Housewives' Choice: Female Fans and Unmanly Men' van Richard Smith uit het boek *The Popular Music Studies Reader* heeft Smith fans van Barry Manilow geïnterviewd en zij hadden hetzelfde gevoel tijdens een concert als de fans van de Backstreet Boys. Een fan verklaart: 'Complete strangers catch hold of your hand and you are united as one.'²⁵ Ik zal in dit hoofdstuk de nadruk leggen op de aspecten leeftijd en sociale klasse, omdat ik verwacht dat deze aspecten van invloed zijn op het collectiviteitsgevoel van fans van de Backstreet Boys.

2.1 Leeftijd

In het vorige hoofdstuk is naar voren gekomen dat fans van de Backstreet Boys die al midden jaren negentig betrokken waren bij de band, destijds tussen de 10 en 18 jaar oud waren. Op deze leeftijd wordt een belangrijk deel van de eigen identiteit gevormd. Het creëren van een identiteit is een sociaal fenomeen. Het komt onder andere tot stand door het 'zelf' af te zetten tegenover de 'ander' en hoe iemand gezien wil worden door de ander. Het is echter niet alleen belangrijk voor iemand om zichzelf af te zetten tegenover iemand anders, het is ook belangrijk om te kijken naar zichzelf. Hoe zien anderen de identiteit van een persoon en hoe ziet deze persoon zijn eigen identiteit.²⁶ Muziek kan bijdragen aan het uitdragen van deze identiteit omdat iemand zich door middel van muziek kan profileren en tot een groep kan behoren. Groepen kunnen zich van elkaar onderscheiden door middel van muziek. De fans van de Backstreet Boys onderscheiden zich van andere fans van boybands doordat ze de liedjes van de Backstreet Boys mee kunnen zingen en zich meer in hen verdiepen dan in andere bands. De fans van de Backstreet Boys verschillen onderling erg in leeftijd en achtergrond en toch voelen zij zich met elkaar verbonden.

Volgens Sarah Thornton is leeftijd een belangrijke factor in het hebben of ontwikkelen van een bepaalde muzieksmaak. 'Age is the most significant demographic when it comes to taste in music.'²⁷ Volgens haar hebben mensen van verschillende leeftijden vaak een andere muzieksmaak en zo ontstaan generatiekloven tussen mensen. Recent onderzoek van Tom ter Bogt wijst echter uit dat dit tegenwoordig niet meer het geval is en dat kinderen juist vaak de muzieksmaak van hun ouders overnemen.²⁸ De leeftijden van de fans van de Backstreet Boys liggen redelijk ver uit elkaar en toch is er van een generatiekloof bij hen geen sprake. De fans zijn van de band gaan houden in hun tienerjaren en zijn dit blijven doen, zoals blijkt uit de reactie van Kimberly: 'I've been adoring Nick since 1998.'²⁹

De reden dat de Backstreet Boys nu grofweg dezelfde schare fans hebben als in de jaren negentig kan deels te maken hebben met het feit dat muziek bijdraagt aan het onthouden van gebeurtenissen en het opwekken van herinneringen. Tia DeNora

²⁵ Richard Smith, "Female Fans and Unmanly Man" in Andy Bennet, Barry Shank, Jason Toynbee (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006), pp. 380

²⁶ DeNora, 'Music and Self-identity', pp. 141

²⁷ Thornton, 'Understanding Hipness', pp. 101

²⁸ 'Jongere deelt voorkeur in muziekstijl met ouders' uit Volkskrant, 19 september 2011
<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2844/Archief/archief/article/detail/2915546/2011/09/19/Jongere-deelt-voorkeur-in-muziekstijl-met-ouders.dhtml> (16 oktober 2011)

²⁹ <http://backstreetheaven.com/viewuser.php?uid=191> (10 november 2011)

zegt hierover: 'Music can be used as a device for the reflexive process of remembering/constructing who one is, a technology for spinning the apparently continuous tale of who one is.'³⁰ De fan gaat terug in de tijd en denkt terug aan de jaren negentig, aan wie zij toen was en hoe zij zich voelde. Een voorbeeld van een fan van de Backstreet Boys is 'kanatapaw' die op youtube reageert op de videoclip Backstreet's Back: 'I miss the 90s, I was only like 8 back then around that age.'³¹ Voor haar artikel 'Music and Self-identity' heeft Tia DeNora verschillende mensen geïnterviewd en hen gevraagd welke invloed muziek heeft op herinneringen. Velen van hen gaven aan dat muziek helpt om terug te gaan naar een bepaalde gebeurtenis of een bepaald gevoel uit het verleden.³² De oudere fans van de Backstreet Boys begrijpen de jongeren, omdat zij vroeger hetzelfde voelden als zij. Hierdoor vormt het leeftijdsverschil geen afstand tussen de fans.

Niet alle mensen die in de jaren negentig fan waren van de Backstreet Boys luisteren nu nog naar hun muziek. De identiteit die men toen had, met bijbehorende muziekvoorkeur, kan tegenwoordig niet meer passen bij de identiteit die men nu heeft. Hierdoor is de muziek verleden tijd en beluisteren de fans van vroeger nu liever andere muziek die beter past bij hun huidige identiteit. Iemand zal gedurende zijn leven tot verschillende groepen behoren en bij elke groep kan een andere identiteit horen. Zo verklaart een iemand in een reactie op de videoclip 'Backstreet's Back' op youtube: 'I can't believe I was obsessed with BSB. I remembered posting posters in my room and buying all their items. Haha I even took an absent to school to catch for their interview.'³³ Zij kan zich nu niet meer voorstellen dat ze zich toen zo voelde ten op zichte van deze band.

2.2 Subcultureel kapitaal en sociale klasse

De fans van de Backstreet Boys komen uit verschillende milieus. De groep fans bestaat uit onder andere studenten, middelbare schooldocenten en huisvrouwen. Omdat ze zo van elkaar verschillen, zullen ze in het dagelijks leven niet veel met elkaar gemeen hebben. Hun *mattering maps* zien er in veel opzichten heel anders uit. Twee verschillende fans zullen allebei de Backstreet Boys op hun *mattering map* hebben staan. Het is echter waarschijnlijk dat de huisvrouw haar kinderen als een belangrijk punt op haar map zal hebben staan, terwijl de scholier van 18 geen kinderen heeft en niet weet hoe dit voelt. Dit verschil maakt tijdens een concert van de Backstreet Boys niet uit, omdat deze band op dat moment het belangrijkste onderdeel op beide *mattering maps* zal zijn.

In deze paragraaf zal ik de term subcultureel kapitaal van Sarah Thornton gebruiken. Subcultureel kapitaal is kennis over een subcultuur en deze kan omgezet worden in activiteiten en uiterlijk. 'Subcultural capital can be objectified or

³⁰ DeNora, 'Music and Self-identity', pp. 141

³¹ <http://youtu.be/O6XE1XRiLeY>, Backstreet Boys, Backstreet's Back (10 november 2011)

³² DeNora, 'Music and Self-identity', pp. 143

³³ <http://youtu.be/O6XE1XRiLeY>, Backstreet Boys, Backstreet's Back (10 november 2011)

embodied', aldus Thornton.³⁴ De term subcultureel kapitaal suggereert in dit verband dat de fans van de Backstreet Boys tot een subcultuur behoren. Ik denk echter dat fans beter als 'scene' gezien kunnen worden. Dit zal ik hieronder uitleggen.

De fans van de Backstreet Boys zijn tijdens een concert één grote menigte, maar na het concert gaat iedereen weer zijn eigen weg. Doordat de fans zo verschillend zijn en niet direct aan hun uiterlijk te zien is dat ze tot de Backstreet Boys-fans horen, kunnen ze niet door buitenstaanders als subcultuur geclassificeerd worden. Fans van de Backstreet Boys zijn in het dagelijks leven niet aan hun uiterlijk te herkennen. Bij bijvoorbeeld de punksubcultuur is dit veel duidelijker te zien doordat de leden van deze subcultuur bepaalde kleding dragen of zoals bij metalfans die T-shirts van hun favoriete band dragen. De fans van de Backstreet Boys hoeven ook niet uitsluitend van deze band te houden. Tia DeNora zegt hierover: 'Different styles of music can be used by the same person to articulate different identities.'³⁵ Veel fans zullen ook van hele andere muziekgenres houden. Door naar de Backstreet Boys te luisteren, gaan ze even terug naar de jaren negentig en het gevoel dat ze destijds hadden. De groep fans zou beter als een 'scene' getypeerd kunnen worden, omdat deze term niet zo strikt is als de term subcultuur. Volgens Will Straw is een scene 'that cultural space in which a range of musical practices coexist, interacting with each other within a variety of processes of differentiation, and according to widely varying trajectories of change and cross-fertilization'.³⁶ De fans van de Backstreet Boys zouden tot deze scene kunnen behoren, doordat ze van dezelfde muziek houden en contact met elkaar hebben via fansites en tijdens concerten. Ze houden een eigen gemeenschap in stand. De term scene zoals Straw hem definieert legt minder de nadruk op uiterlijk en stijl. Bij het definiëren van een subcultuur is het uiterlijk van de leden belangrijk om hen te kunnen herkennen.

Ondanks dat de fans van de Backstreet Boys meer als 'scene' getypeerd kunnen worden dan als subcultuur, doen zij toch subcultureel kapitaal op. De fans doen subcultureel kapitaal op door hun liedjes te kennen, hun teksten te begrijpen en zo veel mogelijk over hen te weten te komen. Ze voelen hetzelfde als andere fans en willen dit ook uiten. Doordat fans dus bepaalde kennis hebben over hun idool en andere fans, hebben ze een bepaalde status binnen hun subcultuur. Door subcultureel kapitaal kunnen uitgaansplekken, boeken, televisieshows en muziek een rol gaan spelen in het leven van een fan. Subcultureel kapitaal is echter niet zo gebonden aan klasse als cultureel kapitaal, doordat het een soort kennis is die mensen niet op school kunnen opdoen. Jongeren doen subcultureel kapitaal op buiten hun school, doordat ze investeren in hun vrije tijd. De activiteiten die ze dan ondernemen en de onderwerpen waar ze zich in verdiepen, dragen bij aan hun subcultureel kapitaal. Thornton: 'By investing in leisure, youth can further reject being fixed socially.'³⁷ De fans zijn dus

³⁴ Thornton, 'Understanding Hipness', pp. 100

³⁵ DeNora, 'Music and Self-identity', pp. 146

³⁶ Straw, Will, 'Systems of Articulation, Logics of Change: Communities and Scenes in Popular Music', *Cultural Studies* 5 (1991), nr. 3, pp. 368-388; als geciteerd in Keith Negus, *Popular Music in Theory*, (Cambridge: Polity Press, 1996), pp. 22

³⁷ Thornton, 'Understanding Hipness', pp. 103

door buitenstaanders niet binnen een sociale klasse te houden en dit verklaart waarom de fans van de Backstreet Boys een gevoel van collectiviteit ervaren ondanks hun verschillende achtergronden. Het maakt dus niet uit of iemand scholier, huisvrouw of student aan de universiteit is, ieder doet buiten zijn dagelijkse bezigheid, op zijn eigen manier subcultureel kapitaal op. De verschillende sociale klassen komen in een scene samen en omdat iedereen in een bepaalde mate subcultureel kapitaal over deze scene heeft opgedaan, ontstaat er een collectiviteitsgevoel.

Naast het feit dat er een collectief gevoel kan ontstaan, kan het gezamenlijk vereren van een idool ook leiden tot een soort afstand of onenigheid tussen de fans. Iedere fan wil zo dicht mogelijk bij een idool komen en op het moment dat een ander dichterbij kan komen, kan hier ruzie over ontstaan. De ene fan heeft wellicht meer subcultureel kapitaal opgedaan dan de ander en voelt zich hierdoor verheven boven de ander. Dit kan wrijving binnen de scene veroorzaken. Wanneer de ene fan bijvoorbeeld de band als eens ontmoet heeft en een ander nog niet, kan de één jaloers worden op de ander.

Uit bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de *mattering maps* van deze fans bestaan uit de belangrijke aspecten in hun leven en tijdens een concert worden de Backstreet Boys het belangrijkste aspect op hun map. Ondanks de verschillen in leeftijd en sociale klasse hebben de fans een collectief gevoel. Leeftijd vormt geen barrière voor het ervaren van een collectiviteitsgevoel, omdat de ouderen zich herkennen in de jongeren. Sociale klasse is geen probleem omdat de fans evenveel subcultureel kapitaal opgedaan hebben en op die manier bij elkaar horen. Doordat de fans allemaal vrouwen zijn, kunnen ze zich met elkaar identificeren en begrijpen ze elkaar.

Hoofdstuk 3 Conclusie

In deze scriptie heb ik een antwoord proberen te vinden op de vraag in hoeverre verschillen en overeenkomsten in een *mattering map* leiden tot een gevoel van collectiviteit tussen fans van de Backstreet Boys. Een *mattering map* is een concept van Lawrence Grossberg dat ik heb proberen toe te passen op fans van de Backstreet Boys. Een *mattering map* is een ontastbare plattegrond met daarop alle belangrijke aspecten in iemands leven.

In het eerste hoofdstuk is naar voren gekomen dat de bandleden onderling erg verschillen en dat ze ieder een eigen identiteit binnen de band hebben. Omdat de bandleden zo verschillend zijn, spreken ze een breed publiek aan. Ieder bandlid heeft dan ook zijn eigen fans en deze fans verschillen sterk van elkaar. Doordat de bandleden zo verschillend zijn, kunnen de fans zich vaak met ten minste één bandlid identificeren. Deze identificatie manifesteert zich in de vorm van sociale en erotische identificatie. Bij fans van de Backstreet Boys manifesteert erotische identificatie zich het duidelijkst omdat het sekseverschil hierbij een belangrijke rol speelt; de fan wordt verliefd op het idool.

Fans verenigen zich op fansites van de band en een opvallend fenomeen is het schrijven van fictieve verhalen over de bandleden. Door het schrijven van deze verhalen wanen de fans zich voor een moment in een fantasiewereld en vergeten ze hun eigen identiteit. Na het onderzoeken van fansites en videobeelden is gebleken dat de fans van de Backstreet Boys voornamelijk vrouwen in de leeftijd van 18 tot 28 jaar zijn. De achtergronden van deze vrouwen verschillen sterk van elkaar en dit kan te maken hebben met de uiteenlopende leeftijden. Ze komen uit verschillende milieus en hebben uiteenlopende banen of studies.

De fans van de Backstreet Boys verschillen sterk in leeftijd, maar dit vormt geen barrière voor een collectief gevoel. De oudere fans herkennen zich in de jongeren, omdat zij door deze muziek herinneringen van vroeger kunnen oproepen.

De gemeenschap die de fans van de Backstreet Boys vormen, is het beste te typeren als een scene. Binnen deze scene doen de fans subcultureel kapitaal op waardoor ze een bepaalde status binnen de scene krijgen. Doordat elke fan subcultureel kapitaal opdoet, ontstaat een collectief gevoel binnen de scene.

Dat de vrouwen zo sterk van elkaar verschillen lijkt tijdens een concert niets uit te maken. De *mattering maps* van deze fans komen maar op één belangrijk punt overeen en dat is hun liefde voor de Backstreet Boys. Doordat deze liefde op het moment van een concert zo belangrijk is, vervagen de verschillen tussen de fans. Het is een kwestie van prioriteiten stellen op de *mattering map* en deze map is een dynamische hiërarchie. Als het niet om de Backstreet Boys gaat in het dagelijks leven, hebben de vrouwen niks met elkaar. Pas bij een concert verschuift de prioriteit en dus is de hiërarchie dynamisch; de aspecten op de *mattering map* zijn voortdurend in beweging.

Bibliografie

Boeken:

- Bennet, Andy, Shank, Barry & Toynbee, Jason (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006)
- Cobussen, Marcel & Welten, Ruud, "Frank Sinatra, Michael Jackson: De Magie van het Idool" in Cobussen, Marcel en Welten, Ruud, *Dionysos Danst Weer: Essays over Hedendaagse Muziekbeleving* (Kampen: Kok Agora, 2006)
- DeNora, Tia, "Music and Self-identity" in Andy Bennet, Barry Shank, Jason Toynbee (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006)
- Grossberg, Lawrence, "Is There a Fan in the House?: The Affective Sensibility of Fandom" in Lisa A. Lewis (ed.), *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media* (London: Routledge, 1992)
- Jenkins, Henry, *Fans, Bloggers, and Gamers: Exploring Participatory Culture*, (New York: New York University Press, 2006)
- Lewis, Lisa A. (ed.), *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media* (London: Routledge, 1992)
- Negus, Keith, *Popular Music in Theory*, (Cambridge: Polity Press, 1996)
- Smith, Richard, "Female Fans and Unmanly Man" in Andy Bennet, Barry Shank & Jason Toynbee (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006)
- Straw, Will, 'Systems of Articulation, Logics of Change: Communities and Scenes in Popular Music', *Cultural Studies* 5 (1991), nr. 3, pp. 368-388
- Thornton, Sarah, "Understanding Hipness: 'Subcultural Capital' as Feminist Tool" in Andy Bennet, Barry Shank, Jason Toynbee (eds.), *The Popular Music Studies Reader* (Oxon: Routledge, 2006)

Internetbronnen:

- Backstreet Boys en New Kids on the Block in Fenway Park, Boston op 11 juni 2011 via <http://youtu.be/5kZKNGCB9hg>, bezocht op 1 november 2011
- Backstreet Boys in George Lopez Show op 27 juli 2010 via <http://youtu.be/VGv1rCEHuoc>, bezocht op 1 november 2011
- Biografie van de Backstreet Boys op <http://backstreetboys.com/bio/>, bezocht op 27 oktober 2011
- Biografie van Howard Dorough op <http://www.howied.com/bio>, bezocht op 27 oktober 2011
- Franse uitzending van een concert van de Backstreet Boys in Los Angeles in 2001 <http://youtu.be/qUeEj4Pz4HU>, bezocht op 3 november 2011
- 'Jongere deelt voorkeur in muziekstijl met ouders' uit Volkskrant, 19 september 2011
<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2844/Archief/archief/article/detail/2915546/2011/09/19/Jongere-deelt-voorkeur-in-muziekstijl-met-ouders.dhtml>, bezocht op 16 oktober 2011
- Profiel van Kimberly op de verhalensite Backstreetheaven
<http://backstreetheaven.com/viewuser.php?uid=191>, bezocht op 10 november 2011
- Reviews van fans op Backstreetheaven
<http://backstreetheaven.com/reviews.php?type=ST&item=27>, bezocht op 3 november 2011

- Verhaal van Tiffanie op Backstreetheaven
<http://backstreetheaven.com/viewstory.php?sid=137&textsize=0&chapter=2>,
bezoekt op 3 november 2011
- Videoclip van 'All I Have To Give' van Backstreet Boys via
<http://youtu.be/pj6FCKm8dhM>, (Zomba Recording, 1997), bezoekt op 3
november 2011
- Videoclip van 'Backstreet's Back' van Backstreet Boys via
<http://youtu.be/O6XE1XRiLeY>, (Zomba recording, 1997), bezoekt op 10
november 2011
- Videoclip van 'Quit Playing Games' van Backstreet Boys via
<http://youtu.be/Ug88HO2mg44>, (Zomba Recording, 1999), bezoekt op 2
november 2011